

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdeburgi

VD16 W 3078

Articvlvs De Deo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

ARTICVLVS DE DEO.

Quid est DEVS?

DEVS est essentia spiritalis, intelligens, eterna, alia à Creaturis omnibus, verax, bona, iusta, casta, misericors, benefica, liberrima, immensa sapientie & potentie, irascens peccatis, pater eternus, qui Filium imaginem suam ab eterno genuit, & Filius imago Patris coeterna, & Spiritus sanctus procedens à Patre & Filio, sicut patefacta est diuinitas certo verbo, & testimonijs diuinis, quòd Pater eternus, cum Filio, & Spiritu sancto condiderit, & conseruet cælum, & terram, & omnes creaturas, & adsit omnibus creaturis, quòd ad conseruationem, & colligat sibi in genere humana eternam Ecclesiam propter Filium, & per eum, & sit iudex iustorum & iniustorum.

Quæ est declaratio appellati-
onum?

Essentia, vel οὐσία nominatur, quod reuera est non ut accidens herens in alio, cū sit communicatum. Ita usitatè vocabulum DEVS usurpatur de essentia eterna, & omnipotente, communi tribus personis.

ὕψιστος, subsistens, opponitur cogitationi, vel voci euanescenti, vel motui accidentali euanescenti, & discernitur ab οὐσία, ut quiddam re ipsa distinctum ab alijs subsistentibus & incommunicabile. In eadem significatione usurpatur, post etatem Synodi Nicenæ, vocabulum ὑπεροχικός.

Recebat

Recentiores Graeci ad imitationem Latini sermonis, etiam dixerunt $\pi\epsilon\sigma\omega\pi\alpha$. Ista nomina differunt ab $\delta\upsilon\tau\iota\alpha$, seu Essentia. Teneatur ergo discrimen inter $\delta\tau\iota\alpha$ & $\upsilon\phi\iota\sigma\acute{\alpha}\mu\upsilon\alpha$.

Quæ est declaratio nominis
Personæ:

1. Vocabulum persona, proprie significat faciem appositivam, seu larvam, qua & histriones uti sunt in ludis scenicis. Nomen habet à personando.

2. Vocabulum Persona, sæpè est nomen relativum, significans esse ordinatum, vel ad administrandum certum officium, vel ad edendum certos gestus ut alius imitatione representetur. Sic dico: Roscius sustinet personam Agamemnonis, id est, ordinatus est, ut ista scenica actione gestu & oratione, imitetur ac representet Agamemnonem.

3. Sed Ecclesia hoc nomine aliter usa est, videlicet in Prædicamento substantiæ, & tamen discernit inter essentiam communem trium personarum & inter subsistens individuum & incommunicabile.

Quid est persona, seu
 $\upsilon\phi\iota\sigma\acute{\alpha}\mu\upsilon\alpha$?

Est subsistens, vivum, individuum, intelligens, incommunicabile, non sustentatum in alio.

Quæ est declaratio Definitionis:

Vivum opponitur mendacio, & rei evanescenti.
Individuum dicitur ad differentiam essentiæ. Intelligens

gens excludit omnes naturas, brutas. Incommunicabile dicitur, Primum ad distinctionem Essentie, quæ tota communicatur & μετέστωσιν καὶ ἁποσπένστωσιν, est, impartibiliter, & indistractè seu indiuisè. Deinde, ad differentiam anime humane, quæ, postquam discessit à corpore, etsi est substantia intelligens & indiuisa; tamen non habet rationem persone cum sit incommunicabilis, id est, cum fuerit unita corpori ante mortem & in resurrectione mortuorum, rursus copulanda cum corpore. Tertio, veteres dixerunt, idem esse naturam humanam uniti eterno Filio, & ei comunicari, & ab eo conseruari ac sustentari, ut significarent in Christo nato ex virgine non esse duas personas, diuinam & humanam, sed λόγος & assumptam naturam esse unitam & ἁπλοῦσιν, & fuisse redactam in nihilum humanam naturam, dependentem singulari ordine ad diuinam sustentatricem, si non sic gestaretur ac sustentaretur à λόγος.

Quæ non sustentantur: Hoc dicitur ad differentiam nature humane in Christo, quæ non est persona, quia gestatur & seruaturs à diuina, ita, ut humana non esset, & redigeretur in nihilum, nisi eam sustentaret, & uiuificaret λόγος. Et hoc decretum illud factum est, ut cogitemus, totum genus humanum, propter peccatum, redactum fuisse in nihilum, nisi hanc naturam nostre nature, assumpsisset. Filius per quem totum genus humanum seruaturs, & gestatur, perinde sicut surculus accipit & haurit vitalem succum ab arbore, cui insertus est.

Quot sunt personæ Diuinitatis?

Tres: Pater, Filius & Spiritus sanctus. Nec sunt plures, nec pauciores, Quia diuinitas sic se patefecit.

Quomodo discernuntur?

Pater æternus est prima persona diuinitatis, non nata, nec aliunde procedens: Sed quæ ab æterno genuit Filium, imaginem suam, & quæ cum Filio & Spiritu sancto, omnes alias res creauit, & earum substantias conseruat.

Filius æternus, est secunda persona diuinitatis, quæ est substantialis, & integra imago æterni Patris, quam Pater sese intuens, & considerans, ab æterno gignit, quæ nobis sic manifestata est, quod sit persona, per quam Pater æternus, dicit decretum, & totum ordinem creationis, & reparationis hominum, & mittitur, ut patefaciat Euangelium, & assumat naturam humanam, & sit Mediator, Redemptor, Iustificator, & Saluator.

Spiritus sanctus, est tertia persona diuinitatis, procedens à Patre & Filio, & est substantialis amor, & letitia coæterna, inter Patrem & Filium, & nobis sic manifestata est, quod mittatur in corda credentium, ut tales motus, amorem & letitiam, ac quietem in Deo, in eis accendat, qualis est ipse.

Quid interest inter creare, & gignere?

Creare, est ex nihilo aliud fabricare, sicut Deus

H 4

coelum

coelum & terram, Angelos, & totam hanc mundum
machinam, dicens fecit ex nihilo. Gignere, est aliquid
de sua essentia gignere.

Quid interest inter nasci, & pro-
cedere?

Nasci est à potentia intelligente, quia Filius cogitatione nascitur, & prolatò verbo, nobis ostendit Patrem, & voluntatem eius, per quod verbum, & notitiam in nobis accendit.

Procedere est à voluntate, quia Spiritus sanctus est agitator, seu motor.

Contra:

In Propheta dicitur Filius egredi à Patre.

Alibi autem processus tribuitur Spiritui sancto.

Ergo non est discrimen inter nasci, & procedere, & inter Filium & Spiritum sanctum.

Respondeo: Vocabulum egredi est communius & generalius, & cum dicitur de Filio, declarandum est per vocabulum gigni seu nasci. Filius egreditur à Patre genitus, & ut λόγος, & imago. Spiritus sanctus autem procedit ut agitator & letificator. Itaque Filij egressio est generatio, Spiritus sancti est processus.

Discrimen est etiam inter verba Græca ἐξέρχεται significat exire in genere, ἐκπορεύεται significat egredi, aut procedere cum motu & agitatione.